

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-GRAVENHAGE

Directie Algemene Fiscale Politiek

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
AFP/2013/357 M

Uw brief (kenmerk)
02-05-2013 (2013Z08912)

Bijlagen
1

Datum

Betreft Kamervragen van het lid Klaver (GL) over het bericht 'Nederland laat fiscale kansen liggen om verder te vergroenen'

Geachte Voorzitter,

Hierbij doe ik u, mede namens de minister van Economische Zaken en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de antwoorden toekomen op de schriftelijke vragen van het lid Klaver (GL) over het bericht 'Nederland laat fiscale kansen liggen om verder te vergroenen.'

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Financiën

mr. drs. F.H.H. Weekers

Antwoord naar aanleiding van de schriftelijke Kamervragen van het lid Klaver (GroenLinks) over het bericht 'Nederland laat fiscale kansen liggen om verder te vergroenen' (ingezonden op 2 mei 2013, nr. 2013Z08912).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht 'Nederland laat fiscale kansen liggen om verder te vergroenen'?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u de conclusie van het KPMG-rapport dat Nederland tot de middenmoot behoort van landen die actief zijn met fiscale stimulering van vergroening?

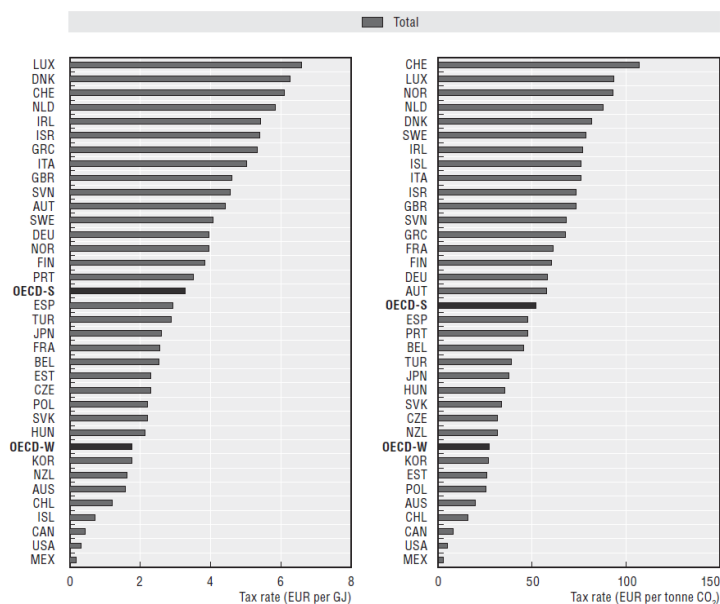
Antwoord 2

In de Green tax index van KPMG worden op 9 verschillende groene beleidsterreinen de scores van 21 landen vergeleken. In deze studie worden verschillende punten toegekend aan groene belastingen dan wel groene belastingvoordelen op basis van de potentie van de maatregel om het gedrag te beïnvloeden. Deze puntentoedeling is subjectief. Daarnaast is het onderzoek kwalitatief of, zoals KPMG zelf aangeeft, 'indicatief' en niet in eerste instantie bedoeld om landen te vergelijken. Interessant is wel dat de Green tax index van KPMG groene belastingvoordelen afzonderlijk in kaart brengt.

Uit de OESO-studie 'Taxation, Innovation and the Environment' uit 2011 blijkt dat Nederland een van de koplopers is op het gebied van milieubelastingen. In deze studie wordt voor alle OESO-landen de opbrengst van milieubelastingen gerelateerd aan het BBP. Alleen Denemarken heeft volgens die studie naar verhouding een groter aandeel milieubelastingen dan Nederland. Onder andere door de invoering van de opslag duurzame energie zal de opbrengst van belastingen en heffingen op energie de komende jaren fors stijgen.

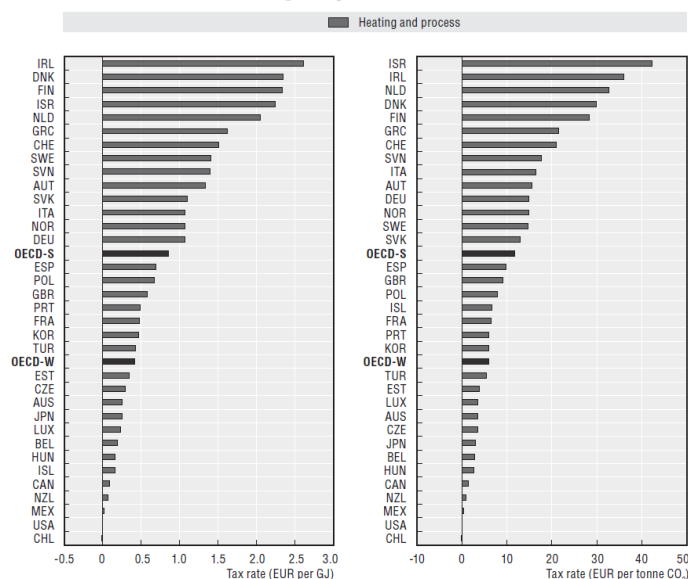
Ook andere studies van de OESO laten zien dat Nederland ten opzichte van andere landen vooroploopt op het gebied van milieubelastingen. Onderstaande figuren komen uit het OESO rapport "Taxing Energy Use, a graphical analysis, 2013." In deze grafieken is nog geen rekening gehouden met de per 1 januari 2013 ingevoerde Opslag duurzame energie.

Figure 4. Average effective tax rates on energy (left) and CO₂ from energy (right) in OECD countries



¹ Financieele Dagblad van 25 april 2013.

Figure 11. Effective tax rates on energy (left) and CO₂ (right) in OECD countries: Heating and process fuel use



Vraag 3

Welke fiscale maatregelen die vergroening stimuleren zijn de afgelopen drie jaar in Nederland ingevoerd op rijksniveau?

Antwoord 3

In het Begrotingsakkoord 2013 is een aantal vergroeningsmaatregelen opgenomen die per 2013 zijn ingevoerd. De energiebelastingtarieven op aardgas zijn verhoogd, de vrijstelling in de kolenbelasting voor elektriciteitsproductie is afgeschaft en de tariefsdifferentiatie voor mobiele werktuigen en tractoren (rode diesel) is afgeschaft.

Ook per 1 januari 2013 is de opslag duurzame energie ingevoerd. De opslag duurzame energie vindt plaats via een opslag op de energierekening analoog aan de energiebelasting. In het regeerakkoord is opgenomen dat deze opslag in 2013 € 100 miljoen aan opbrengst moet realiseren ter dekking van de uitgaven voor de SDE+. Structureel moet de opslag vanaf 2020 € 3 miljard gaan opleveren. Dit staat dan gelijk aan ruim 85% van de huidige opbrengst van de energiebelasting. Daarnaast heeft het kabinet aangegeven een verlaagd energiebelastingtarief voor lokale duurzame energie in te voeren.

De BPM die oorspronkelijk op de catalogusprijs was gebaseerd, is stapsgewijs omgebouwd naar een volledige CO₂-heffing. Het percentage catalogusprijs als component van de grondslag voor de BPM was in 2010 27,4%, in 2011 19,0% en in 2012 11,1%. De catalogusprijs is sinds 1 januari 2013 geen component meer van de belastinggrondslag voor de BPM; de BPM wordt sindsdien uitsluitend nog berekend op basis van de absolute CO₂-uitstoot. De CO₂-grenzen in de BPM worden jaarlijks aangescherpt en aangepast aan de inflatie

Tot en met 2013 geldt in de MRB tijdelijk een nul-tarief voor zeer zuinige auto's (benzine 110 gr/km, diesel 95 gr/km). Tot en met 2015 geldt een vrijstelling in de MRB voor auto's die 50 gram CO₂ of minder per kilometer uitstoten. Voorts wordt de vrijstelling voor oldtimers vanaf 1 januari 2014 afgeschaft waarbij de hobbyklassiekers worden ontzien.

Voor personenauto's met een CO₂-uitstoot van niet meer dan 50 gr/km die in 2012 en 2013 worden aangeschaft, geldt gedurende 60 maanden een 0%-tarief voor de bijtelling. Voor personenauto's met een CO₂-uitstoot van niet meer dan 50 gr/km die in de periode 2014 en 2015 worden aangeschaft, geldt gedurende 60 maanden een 7%-tarief voor de bijtelling. Ook de grenzen voor 14% en 20% bijtelling wijzigen de komende jaren.

Met ingang van 1 januari 2014 zal de accijns op diesel met 3 cent per liter en die op LPG met 7 cent per liter worden verhoogd.

Naast voornoemde maatregelen zijn er ook bestaande faciliteiten die het investeren in bepaalde bedrijfsmiddelen bevorderen. Een actueel overzicht van groene belastingen en groene belasting elementen is opgenomen in het antwoord op vraag 5.

Vraag 4

Welke fiscale maatregelen die vergroening stimuleren zijn de afgelopen drie jaar beperkt of verdwenen op rijksniveau?

Antwoord 4

De afvalstoffen-, grondwater- en verpakkingenbelastingen zijn per 1/1/2012 afgeschaft. Afgezet tegen de relatief geringe opbrengst van deze belastingen waren de uitvoeringskosten van deze belastingen relatief hoog. Beleidsmatig hadden deze instrumenten bovendien weinig toegevoegde waarde omdat op de betrokken beleidsterreinen al gerichte regulering tot stand is gekomen die effectief aanhaakt op de activiteiten op dat gebied.

De korting in de BPM voor een dieseloetfilter affabriek is vervallen per 1 januari 2011, omdat tegenwoordig alle auto's al beschikken over een roetfilter.

Tot slot is de heffingskorting groen beleggen in stappen teruggebracht van 1,3% naar 0,7%. Wel is besloten om deze heffingskorting niet verder af te bouwen.

Vraag 5

Deelt u de mening van Barend van Bergen, partner bij KPMG Advisory, dat fiscale vergroening positieve effecten heeft op innovatie, milieu en duurzaamheid? Zo ja, bent u vanuit dit oogpunt bereid meer werk te maken van fiscale vergroening?

Antwoord 5

Ik deel de mening dat fiscale vergroening positieve effecten kan hebben op innovatie, milieu en duurzaamheid. Om die reden is de afgelopen jaren al veel aan fiscale vergroening gedaan en kennen we veel groene belastingen en belastingelementen.

Tabel 1 geeft daarvan een overzicht. In dit schema zijn innovatie-stimulerende belastingen/belastinguitgaven niet opgenomen. Ook is niet gekeken naar groene 'onderdelen' van faciliteiten, zoals de stimulering van het milieu via de ANBI-regeling en de giftenaftrek of de hypotheekrenteaftrek met betrekking tot extra leenruimte voor energiebesparende verbeteringen aan het huis.

De ruimte voor vergroeningsmaatregelen wordt begrensd door een aantal randvoorwaarden, zoals de mogelijke gevolgen voor het level playing field en beperking van grenseffecten. Dit beperkt de mogelijkheden om vergroening te stimuleren door een verschuiving van vaste lasten naar variabele lasten, bijvoorbeeld via verhoging van de accijns.

Tabel 1 Overzicht belastinginkomsten (+) en belastinguitgaven (-) van 'groene belastingen' en 'groene belastingelementen' in € mln.

	2013
Belastinginkomsten – en uitgaven gerelateerd aan energieverbruik	
Energiebelasting (op elektriciteit en gas)	4.277
Opslag duurzame energie (ter financiering van de SDE+)	100
Accijns op benzine (incl. COVA = voorraadheffing)	3.941

Accijns op diesel/LPG (incl. COVA)	3.880
Kolenbelasting	105
Verlaagd btw-tarief op het aanbrengen van energiebesparing-gericht isolatiemateriaal aan woningen (ouder dan 2 jaar)	Ca. -37
Belastinginkomsten en –uitgaven gerelateerd aan autobezit	
Motorrijtuigenbelasting (MRB) (gedifferentieerd naar gewicht en dus indirect op brandstofverbruik en dus CO ₂ -uitstoot)	3.541
Belasting op personenauto's en motorrijwielen (BPM) (met als grondslag de CO ₂ -uitstoot van het voertuig en met vrijstelling voor zeer-zuinige auto's)	1.266
Belasting op zware motorrijtuigen	134
Gedifferentieerde bijtelling op basis van CO ₂ -uitstoot voor de "auto van de zaak" met vrijstelling van bijtelling voor zeer zuinige auto's (auto's met een uitstoot van minder dan 50 gr/km)	-254
Nihil tarief MRB zeer zuinige auto's	-250
Stimulans Euro-6 dieselpersonenauto's	-9
Overige groene belastingen en belastingmaatregelen	
Belasting op leidingwater	127
Groen beleggen: vrijstelling box 3	-74
Groen beleggen: heffingskorting	-42
Energie-investeringsaftrek (EIA)	-151
Milieu-investeringsaftrek (MIA)	-101
Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil)	-24
Vrijstelling bos- en natuurterreinen box 3	-7
Natuurschoonwet	nb
Vrijstelling natuurgrond overdrachtsbelasting	-5
Bosbouwvrijstelling in winstsfeer	-1
Vrijstelling vergoeding bos- en natuurbeheer in winstsfeer	-8

Overige belastingen en heffingen (let op: cijfers realisatie)	2007	2008	2009	2010	2011
Geluidsheffing burgerluchtvaart (I&M)	55	56	49	42	35
Belasting op verontreiniging oppervlaktewater van Rijkswaterstaat (I&M)	30	23	15	22	20
Heffing verontreiniging oppervlaktewater van waterschappen (Waterschappen)	1.238	1.249	1.088	1.127	1.174
Rioolheffing (gemeentelijk)	1.094	1.163	1.246	1.302	1.363

Bron: CEP 2013 en voor lokale belastingen CBS.

Vraag 6

Hoe beoordeelt u de relatie tussen werkgelegenheid en fiscale vergroening in het licht van een opmerking van voornoemd KPMG-partner dat fiscale stimulering van vergroening ook bijdraagt aan de werkgelegenheid en ook de Europese Commissie lidstaten aanmoedigt om meer werk te maken van fiscale vergroening, omdat dit bijdraagt aan het creëren van meer werkgelegenheid?

Vraag 7

Hoe beoordeelt u, meer specifiek, de relatie tussen het geven van fiscale voordelen aan vergroeners en de werkgelegenheid? Kunt u hierbij onderscheid maken tussen het effect op de werkgelegenheid op korte termijn (5 jaar) en het structurele effect op de werkgelegenheid?

Vraag 8

Hoe beoordeelt u de relatie tussen fiscale 'boetes' op vervuiling en de werkgelegenheid op korte termijn (5 jaar)?

Vraag 9

Deelt u de analyse van het Centraal Planbureau (CPB) die schat dat het structurele effect van fiscale boetes op de werkgelegenheid positief is?

Antwoord 6, 7, 8 en 9

Het is goed om te bedenken dat een milieubelasting in feite ook een belasting op arbeid is, zij het een indirecte. Via hogere prijzen daalt de koopkracht van de werknemer immers. De Studiecommissie Belastingstelsel² concludeerde daarom in 2010 dat een schuif van de inkomstenbelasting naar milieubelastingen - zoals bij invoering van de Regulerende Energiebelasting is gebeurd - alleen positief voor de arbeidsmarkt zal zijn indien de verlaging van de inkomstenbelasting vooral bij werkenden neerslaat. Een andere mogelijkheid is een terugsluis via de WW-premies voor werkgevers. Ook hier geldt echter dat deze verlaging van de arbeidskosten in ieder geval deels teniet wordt gedaan door de opwaartse druk op de lonen als gevolg van de hogere energiekosten (via de inflatie). De commissie concludeerde verder dat grote effecten op de CO₂-uitstoot op dit moment vooral te bereiken zijn via internationaal gecoördineerde acties, zoals een verhoging van de minimumtarieven en de introductie van een duidelijker CO₂-element in de energiebelastingrichtlijn, het verbreden van het instrument van emissiehandel en het afschaffen van de internationale accijnsvrijstellingen voor de (zee)scheepvaart en de luchtvaart.

Overigens zal de werkgelegenheid in 'groene' sectoren als gevolg van de fiscale vergroening wel stijgen - omdat 'groene' producten in relatieve zin goedkoper worden -, maar dit zal naar verwachting worden gecompenseerd door een afname van de werkgelegenheid in andere sectoren.

² Studiecommissie Belastingstelsel (2010), Continuïteit en vernieuwing: Een visie op het belastingstelsel.

Vraag 10

Bent u vanuit het oogpunt van het stimuleren van de werkgelegenheid bereid meer werk te maken van fiscale vergroening? Zo ja, op welke wijze gaat u hier invulling aan geven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10

Zoals hiervoor is aangegeven, kent Nederland al relatief veel groene belastingen en groene belastingelementen ten opzichte van andere landen. Volgens de studiercommissie belastingstelsel brengt het verhogen van bestaande milieubelastingen maar beperkte milieueffecten met zich mee o.a. vanwege samenloop met het emissiehandel systeem en grenseffecten.³ Nieuwe milieubelastingen bereiken het meeste effect wanneer ze Europees worden ingevoerd. Zo wordt bijvoorbeeld in het wijzigingsvoorstel van de richtlijn energiebelastingen voorgesteld de tarieven meer te baseren op een CO₂-deel en een energiedeel. Het kabinet vindt dit een interessante gedachte.

³ Studiercommissie Belastingstelsel (2010), Continuïteit en vernieuwing: Een visie op het belastingstelsel.